YLEISET SOPIMUSEHDOT

NL 01

Yleiset sopimusehdot, jotka on tarkoitettu käytettäviksi koneiden sekä mekaanisten, sähköisten ja elektronisten laitteiden toimituksissa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa ja näiden maiden välillä.

Metalliteollisuuden Keskusliitto – Metallindustrins Centralförbund, MET, Suomessa, Sveriges Verkstadsindustrier, Ruotsissa, Teknologibedriftenes Landsforening, Norjassa ja Hovedorganisation Dansk Industri, Tanskassa ovat julkaisseet nämä ehdot vuonna 2001.

Ehtojen soveltaminen

1. Näitä yleisiä sopimusehtoja sovelletaan, mikäli osapuolet ovat siitä kirjallisesti tai muulla tavalla sopineet. Ehtojen muutoksista on sovittava kirjallisesti.

Ilmaisut "kirjallisesti" tai "kirjallinen" tarkoittavat näissä ehdoissa käytettyinä osapuolten allekirjoittamaa asiakirjaa, kirjeellä, telefaksilla, sähköpostilla tai muulla osapuolten sopimalla tavalla tehtyä ilmoitusta.

Tuotetiedot

2. Osapuolten tuotetietoaineistoon sekä hinnastoihin sisältyvät tiedot ovat sitovia vain, mikäli niihin sopimuksessa erikseen viitataan.

Tekniset asiakirjat ja tiedot

3. Laitetta ja sen valmistusta koskevat piirustukset ja tekniset asiakirjat, jotka osapuolet ovat ennen sopimuksen tekemistä tai sen jälkeen toisilleen luovuttaneet, ovat luovuttajan omaisuutta.

Saamiaan piirustuksia, teknisiä asiakirjoja tai teknisiä tietoja, osapuoli ei saa luovuttajan suostumuksetta käyttää muuhun kuin luovutuksen edellyttämään tarkoitukseen.

Luovuttajan suostumuksetta niitä ei saa käyttää, jäljentää tai kopioida eikä luovuttaa tai antaa niistä tietoja kolmannelle.

4. Viimeistään toimituksen yhteydessä myyjän on korvauksetta annettava ostajan käyttöön sovittu määrä piirustuksia ja teknisiä asiakirjoja tai vähintään kappale kutakin. Niiden avulla laite on voitava asentaa, käynnistää, pitää käynnissä sekä huoltaa siihen liittyvine korjauksineen. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen luovuttamaan laitteen tai varaosien valmistukseen tarvittavia asiakirjoja.

Toimituskokeet

5. Mikäli toimituskokeista on sovittu, ne suoritetaan muun sopimuksen puuttuessa laitteen valmistuspaikassa. Mikäli kokeiden teknistä suoritustapaa ei ole sovittu, ne suoritetaan valmistusmaan kyseisen teollisuudenalan käytännön mukaisesti.

6. Myyjän on tiedotettava ostajalle kokeista kirjallisesti niin hyvissä ajoin, että tämä voi osallistua niihin. Mikäli ostaja ilmoituksesta huolimatta ei saavu paikalle, kokeet voidaan ostajan poissaolon estämättä suorittaa.

Myyjän on pidettävä koepöytäkirjaa, joka on toimitettava ostajalle. Pöytäkirjan katsotaan luotettavasti kuvaavan kokeiden suoritustapaa ja tuloksia, ellei ostaja muuta todista.

7. Mikäli kokeissa ilmenee, että laite poikkeaa sovitusta, myyjän on mahdollisimman nopeasti saatettava se sopimuksenmukaiseen kuntoon. Ostajan vaatiessa suoritetaan tämän jälkeen uusi koe. Poikkeaman ollessa vähäinen uutta koetta ei voida vaatia.

8. Myyjä vastaa laitteen valmistuspaikassa aiheutuvista koekuluista, ellei muuta ole sovittu. Ostaja vastaa kokeisiin osallistuvien edustajiensa matka-, ylläpito- ja muista kuluista.

Toimitus

9. Sovittua toimitusehtoa tulkitaan tuolloin voimassaolleiden INCOTERMS-tulkintasääntöjen mukaisesti.

Ellei toimitusehtoa ole sovittu, se on "EX WORKS" (noudettuna lähettäjältä).

Toimitusaika. Viivästys

10. Mikäli osapuolet eivät ole sopineet täsmällistä toimitusaikaa, vaan ajanjakson, jonka kuluessa toimitus tapahtuu, tämä ajanjakso alkaa kulua sopimuksen voimaantulosta.

11. Myyjän todetessa, ettei hän pysty toimittamaan sovittuun aikaan tai että toimitus hänen syystään todennäköisesti viivästyy, hänen on viipymättä ilmoitettava siitä kirjallisesti. Viivästyksen syy sekä mahdollisuuksien mukaan todennäköinen toimituspäivä on samalla ilmoitettava.

Mikäli myyjä ei tätä ilmoitusta tee, hänen on korvattava ostajalle kulut, joilta viivästyksestä ilmoittamalla olisi vältytty. Tämä ei vähennä ostajan oikeutta saada korvausta 13 ja 14 kohtien perusteella.

12. Viivästyksen johtuessa ostajasta, 36 kohdan mukaisesta ylivoimaisesta esteestä tai 18 kohdan mukaisesta myyjän oikeudesta keskeyttää toimitus, pidennetään toimitusaikaa olosuhteisiin nähden kohtuullisesti riippumatta siitä, onko viivästyksen syy ilmaantunut ennen sovitun toimitusajan umpeutumista vai sen jälkeen.

13. Mikäli myyjä ei toimita laitetta ajallaan, ostajalla on oikeus sopimussakkoon siitä päivästä lähtien, jona toimituksen olisi pitänyt tapahtua.

Sopimussakko on 0,5 % jokaiselta täydeltä viivästysviikolta, sen toimitusosuuden arvosta, jota viivästyksen vuoksi ei voida ottaa käyttöön.

Sopimussakko on enintään 7,5 % laskuperusteena olevan toimitusosuuden arvosta.

Sopimussakko erääntyy maksettavaksi ostajan sitä kirjallisesti vaatiessa, kuitenkin aikaisintaan koko toimituksen päätyttyä tai purkupäivänä, milloin sopimus 14 kohdan mukaisesti on purettu.

Ostaja menettää oikeutensa sopimussakkoon, ellei esitä sitä koskevaa kirjallista vaatimusta 6 kuukauden kuluessa ajankohdasta, jona toimituksen olisi pitänyt tapahtua.

14. Mikäli ostajalla on oikeus 13 kohdan mukaisen sopimussakon enimmäismäärään eikä toimitusta vieläkään tapahdu, ostaja voi kirjallisesti vaatia myyjältä toimitusta viimeisen ja kohtuullisen, vähintään 1 viikon pituisen lisäajan kuluessa.

Jos myyjä ilman ostajasta johtuvaa syytä ei täytä velvollisuuttaan tässä lisäajassa, ostaja voi kirjallisesti purkaa sopimuksen toimituksen siltä osalta, jota viivästyksen vuoksi ei ole voitu ottaa käyttöön.

Purkaessaan sopimuksen ostajalla on 13 kohdan mukaisen sopimussakon enimmäismäärän lisäksi oikeus vaatia korvausta viivästyksen aiheuttamasta vahingosta sen ylittäessä viivästyssakon enimmäismäärän. Korvauksen määrä on enintään 7,5 % purun kohteena olevan toimitusosuuden arvosta.

Mikäli ennalta on selvästi nähtävissä toimituksen viivästyvän niin, että ostajalle syntyy oikeus saada 13 kohdan mukaisen sopimussakon enimmäismäärä, ostaja voi purkaa kaupan. Tässäkin tapauksessa ostajalla on oikeus sekä sopimussakon enimmäismäärään että edellä mainittuun vahingonkorvaukseen.

Kohdan 13 mukaisen sopimussakon ja edellä mainitun rajoitetun korvauksen lisäksi ostaja ei voi vaatia muuta hyvitystä viivästyksen perusteella, ellei myyjän menettely ole ollut törkeän huolimatonta.

15. Ostajan todetessa, ettei hän pysty ottamaan laitetta vastaan sovittuna aikana tai että vastaanotto hänen syystään todennäköisesti viivästyy, hänen on viipymättä ilmoitettava tästä kirjallisesti. Viivästyksen syy sekä mahdollisuuksien mukaan todennäköinen vastaanottopäivä on samalla ilmoitettava.

Vaikka ostaja ei ottaisi laitetta vastaan sovittuna aikana, hän on velvollinen suorittamaan kauppahinnan tai sen osan sovittujen maksuehtojen mukaisesti.

Myyjä huolehtii laitteen varastoinnista ostajan kustannuksella ja vastuulla. Ostajan halutessa myyjän on vakuutettava toimitus ostajan kustannuksella.

16. Ellei 15 kohdassa mainittu ostajan viivästys ole 36 kohdan mukaisesta esteestä johtuva, myyjä voi kirjallisesti vaatia ostajaa ottamaan laitteen vastaan kohtuullisen lisäajan kuluessa.

Mikäli ostaja, myyjän syyttä, ei lisäajankaan kuluessa niin tee, myyjä saa purkaa sopimuksen osalta, jonka tarkoittama toimitusvalmis osuus on vastaanottamatta. Myyjä voi lisäksi vaatia ostajalta korvausta laiminlyönnin

aiheuttamasta vahingosta. Korvaus voi enintään olla purun kohteena olevan toimitusosuuden arvon suuruinen.

Maksut

17. Ellei muuta ole sovittu, laskutetaan kauppahinta mahdollisine arvonlisäveroineen seuraavasti: kolmannes sopimuksen tullessa voimaan, kolmannes myyjän kirjallisesti ilmoitettua laitteen pääosuuden toimitusvalmiudesta ja kolmannes toimituksen yhteydessä.

Maksuaika on 30 päivää laskun päiväyksestä.

18. Ellei ostaja maksa eräpäivänä, myyjällä on oikeus maansa lain mukaiseen viivästyskorkoon. Myyjä voi kirjallisesti ilmoitettuaan keskeyttää velvoitteidensa täyttämisen maksun suoritukseen saakka.

19. Ellei ostaja maksa erääntynyttä saatavaa 3 kuukauden kuluessa, myyjällä on oikeus kirjallisesti ilmoittamalla purkaa sopimus ja saada ostajalta viivästyskoron lisäksi korvaus aiheutuneesta vahingosta. Korvaus voi olla enintään kauppahinnan suuruinen.

Omistusoikeuden pidätys

20. Toimitettu laite on myyjän omaisuutta, kunnes se on täysin maksettu, ellei omistusoikeuden pidätystä koskevista säännöistä muuta johdu.

Vastuu virheistä

21. Myyjä sitoutuu jäljempänä 23–33 kohdissa mainitun mukaisesti korjaamalla tai vaihtamalla poistamaan kaikki suunnittelusta, raaka-aineesta tai valmistuksesta johtuvat laitteen virheet.

Myyjän vastuu ei koske virheitä, jotka aiheutuvat ostajan luovuttamasta materiaalista tai ostajan osoittamasta tai yksilöimästä rakenneratkaisusta.

22. Myyjän vastuu ei koske virheitä, jotka aiheutuvat riskin siirtymisen jälkeen ilmaantuneista syistä. Vastuu ei esimerkiksi koske virheitä, jotka aiheutuvat sopimuksen edellyttämien työolosuhteiden laiminlyönnistä tai laitteen virheellisestä käytöstä. Vastuu ei myöskään koske ostajan suorittaman puutteellisen huollon, virheellisen asennuksen tai ilman myyjän kirjallista suostumusta tekemien muutosten tai virheellisen korjauksen aiheuttamaa virhettä.

Vastuu ei koske normaalia kulumista tai huononemista.

23. Myyjä vastaa vain niistä virheistä, jotka ilmenevät 1 vuoden kuluessa toimituksesta. Jos laitteen käyttörasitus on sovittua suurempi, takuuaika lyhenee vastaavasti.

24. Kun laitteen jossakin osassa esiintynyt virhe 21 kohdan mukaisesti on poistettu, myyjä vastaa korjatusta tai vaihdetusta osasta kuten alkuperäisestä toimituksesta 1 vuoden ajan. Laitteen muulta osalta vastuuaikaa pidennetään ajanjaksolla, jonka aikana laitetta ei myyjän vastuulla olevan virheen vuoksi voitu käyttää.

25. Virheen ilmaantuessa ostajan on tehtävä kirjallinen virheilmoitus ilman aiheetonta viivästystä ja viimeistään 2 viikon kuluessa myyjän vastuuajan päättymisestä. Virheilmoituksessa on kuvattava, miten virhe ilmenee.

Mikäli ostaja ei tee virheilmoitusta mainittujen määräaikojen kuluessa, hän menettää oikeutensa esittää virheeseen perustuvia vaatimuksia.

Mikäli on syytä olettaa, että virhe saattaa aiheuttaa lisävahinkoa, virheilmoitus on tehtävä heti. Ellei niin tapahdu, ostaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia sellaisesta vahingosta, joka heti tehdyllä virheilmoituksella olisi vältetty.

26. Saatuaan virheilmoituksen myyjän on korjattava virhe tilanteen edellyttämällä nopeudella. Virheen korjaaminen on ajoitettava siten, ettei ostajan toiminta tarpeettomasti häiriinny. Myyjä vastaa virheen poistamisesta aiheutuvista kuluista 21–32 kohtien mukaisesti.

Korjaus suoritetaan ostajan tiloissa, ellei virheellisen osan tai laitteen palauttaminen korjattavaksi tai vaihdettavaksi ole myyjän mielestä tarkoituksenmukaisempaa.

Mikäli virheellisen osan irrotus ja jälleenasennus edellyttää erityistä ammattitaitoa, myyjän on huolehdittava niistä. Ellei erityinen ammattitaito ole tarpeen, myyjä täyttää velvollisuutensa toimittamalla ostajalle korjatun tai uuden osan.

27. Jos ostajan ilmoitettua virheestä ilmenee, ettei laitteessa ole myyjän vastuulla olevaa virhettä, myyjällä on oikeus korvaukseen virheilmoituksen hänelle aiheuttamasta työstä ja kuluista.

28. Mikäli virheen korjaaminen edellyttää puuttumista muuhunkin kuin myyjän laitteeseen, myyjä ei vastaa siitä aiheutuvasta työstä eikä kuluista.

29. Virheiden poistamiseen liittyvät kuljetukset tapahtuvat myyjän kustannuksella ja riskillä.

Ostajan on noudatettava myyjän antamia lähetysohjeita.

30. Ostaja vastaa niistä virheiden poistamiseen liittyvistä lisäkuluista, jotka aiheutuvat laitteen sijainnista muualla kuin sopimuksessa mainitussa määräpaikassa tai sen puuttuessa toimituspaikassa.

31. Vaihdetut, virheelliset osat on luovutettava myyjälle. Ne ovat hänen omaisuuttaan.

32. Ellei myyjä tee korjauksia kohtuuajassa, ostaja voi ilmoittaa kirjallisesti, mihin mennessä ne viimeistään on tehtävä.

Ellei myyjä korjaa virhettä ilmoitettuun määräaikaan mennessä, ostaja voi harkintansa mukaan joko:

a) teettää tarvittavat korjaukset tai uudet osat myyjän kustannuksella ja riskillä, edellyttäen, että hän menettelee järkevästi ja kohtuullisesti

tai

b) vaatia kauppahinnan alentamista enintään 15 %:lla.

Virheen ollessa olennainen ostaja voi kirjallisesti ilmoittamalla purkaa sopimuksen.

Sama purkuoikeus hänellä on myös, milloin virhe a) kohdan mukaisista toimenpiteistä huolimatta edelleen on olennainen. Purkaessaan kaupan ostajalla on oikeus korvaukseen kärsimästään vahingosta. Korvaus voi olla enintään 15 % kauppahinnasta.

33. Siitä huolimatta, mitä 21–32 kohdissa on sanottu, myyjä ei vastaa laitteen missään osassa esiintyvästä virheestä pitempään kuin 2 vuotta 23 kohdassa mainitun alkuperäisen vastuuajan alkamisesta lukien.

34. Myyjä ei vastaa muista kuin 21–33 kohdissa mainituista virheistä. Hän ei myöskään vastaa virheen ostajalle aiheuttamasta tuotantotappiosta, saamatta jääneestä voitosta, muusta taloudellisesta seurannaisvahingosta eikä muustakaan virheen aiheuttamasta tappiosta. Vastuunrajoitusta ei kuitenkaan sovelleta myyjän syyllistyttyä törkeään huolimattomuuteen.

Vastuu laitteen aiheuttamasta esinevahingosta

35. Myyjän joutuessa vastaamaan kolmannelle aiheutuneesta vahingosta tai tappiosta ostajan on hyvitettävä myyjälle tästä aiheutunut menetys, jos myyjä jäljempänä a) ja b) kohtien mukaisesti on vapautettu ostajalle aiheutuvasta vastaavasta vahingosta tai tappiosta.

Kun laite on ostajan hallinnassa, myyjä ei vastaa sen aiheuttamasta vahingosta, joka kohdistuu:

a) kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen tai on tällaisen vahingon seuraus

b) ostajan valmistamaan tuotteeseen tai ostajan valmistaman tuotteen sisältävään tuotteeseen.

Vastuunrajoitusta ei sovelleta myyjän syyllistyttyä törkeään huolimattomuuteen.

Kolmannen osapuolen esittäessä ostajalle tai myyjälle tähän kohtaan perustuvan korvausvaatimuksen siitä on heti ilmoitettava kirjallisesti toiselle osapuolelle.

Kumpikin osapuoli on velvollinen saapumaan tuomioistuimeen tai välimiesoikeuteen, joka käsittelee jompaankumpaan kohdistuvaa ja laitteen aiheuttamaksi väitettyyn vahinkoon tai tappioon perustuvaa korvausvaatimusta.

Ostajan ja myyjän väliset, keskinäiset erimielisyydet ratkaistaan kuitenkin aina 39 kohdan mukaisesti välimiesmenettelyssä.

Ylivoimainen este (force majeure)

36. Seuraavia syitä pidetään ylivoimaisina esteinä niiden estäessä sopimuksen täyttämisen tai tehdessä sen kohtuuttoman hankalaksi:

Työselkkaus ja kaikki sellaiset syyt, joihin osapuolet eivät itse voi vaikuttaa, kuten tulipalo, sota, liikekannallepano tai vastaavanlaajuiset sotilaskutsunnat, pakko-otto, takavarikko, kauppaa ja valuuttoja koskevat rajoitukset, kapina ja meteli, kuljetuskaluston puute, yleinen tavaran niukkuus, energian saannin rajoitukset sekä mainituista syistä johtuvat alihankkijan toimitusvirheet tai viivästykset.

Ennen sopimuksen tekemistä ilmenneeseen syyhyn voidaan vedota ylivoimaisena esteenä vain, mikäli sen vaikutusta sopimuksen täyttämiseen ei ollut mahdollista ennakoida.

37. Osapuolen, joka haluaa vedota ylivoimaiseen esteeseen, on viipymättä ilmoitettava esteen ilmaantumisesta ja päättymisestä kirjallisesti. Kun ylivoimainen este kohdistuu ostajaan, hänen on korvattava myyjälle laitteen säilyttämisestä ja suojaamisesta aiheutuvat kulut.

38. Huolimatta siitä, mitä näissä sopimusehdoissa muuten on mainittu, osapuoli voi aina purkaa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti, jos sopimuksen täyttäminen ylivoimaisen esteen vuoksi viivästyy yli 6 kuukautta.

Erimielisyyksien ratkaiseminen ja sovellettava laki

39. Sopimuksesta aiheutuvia erimielisyyksiä tai siihen liittyviä kysymyksiä ei voida käsitellä tuomioistuimessa, vaan ne ratkaistaan myyjän maan lain mukaisessa välimiesmenettelyssä.

40. Erimielisyydet ratkaistaan myyjän maan lain mukaisesti.

© Metalliteollisuuden Keskusliitto, MET
Kopiointi kielletty ilman METin lupaa